

ÅRSBERETNING 2023

Når krige og katastrofer rammer, giver vi lægehjælp på stedet. Også når verden vender ryggen til.

Vi værner om vores uafhængighed og taler højt, når vi er vidne til, at menneskers sundhed og liv er i fare. For vi mener, at alle – uanset hvem de er, og hvor de kommer fra – har ret til livsvigtig lægehjælp.

I 1999 modtog vi Nobels Fredspris som en anerkendelse af vores arbejde.

Alle har ret til lægehjælp

I 2023 har naturkatastrofer, krige og konflikter kaldt på akut lægehjælp verden over.

Fra de voldsomme jordskælv i Tyrkiet, Syrien, Marokko og Afghanistan til ødelæggende konflikter i Gaza, Ukraine og Sudan har vores teams skulle tilpasse sig hurtigt for at kunne håndtere de ofte komplekse behov for hjælp.

Samtidig har vi fortsat arbejdet for at behandle børn for underernæring og bekæmpe udbrud af livstruende sygdomme på vores projekter verden over – en opgave, der ikke er blevet mindre af de sundhedsmæssige konsekvenser, som klimaforandringerne fører med sig.

Hos Læger uden Grænser arbejder vi for, at sundhed får en større plads i klimadebatten. For vi ved, at øget opmærksomhed kan betyde flere ressourcer til de fattigste og mest sårbare befolk-

ninger, som også er dem, der er hårdest ramt af klimaforandringerne. Derfor glæder det mig, at sundhed for første gang var en del af det officielle program på klimatopmødet COP28, hvor vi deltog.

2023 har i det hele taget været et år, hvor vi hos Læger uden Grænser har kæmpet ekstraordinært for vores helt grundlæggende princip – at alle har ret til lægehjælp. Uanset hvor man kommer fra, uanset politiske interesser, og uanset hvor meget ens situation fylder i medierne.

Vi har talt højt om oversete sygdomme, om angreb på patienter, hospitaler og sundhedspersonale og om nødhjælp, der blev forhindret i at komme frem. Og vi er meget taknemmelige over den opbakning, vi har mødt i den danske befolkning – ikke mindst fra de mange mennesker, der har valgt at støtte vores arbejde.

Tusind tak, fordi du giver lægehjælp sammen med os!

Heidi Christensen

Formand for Læger uden Grænser

Læger uden Grænser (MSF)
Strandlodsvej 44, 2.
DK-2300 København S
Telefon 39 77 56 00
info@msf.dk
www.msf.dk

Layout og tryk: Bording Danmark A/S
Oplag: 60.000 stk

VACCINER REDDER LIV I DR CONGO

I starten af 2023 brød en mæslingeepidemi ud i DR Congo, og den ramte især børnene. Den 28. februar påbegyndte vi en vaccinationskampagne i de ramte områder for at tilbyde gratis vaccination til næsten 100.000 børn mellem seks måneder og 10 år.

Millioner af børn mangler børnevaccinationer

Vores vaccinationsarbejde har også i 2023 haft høj prioritet, for børn dør hver dag af sygdomme, der kunne være forebygget med vaccinationer.

Pressede sundhedssystemer, krig og konflikt, fordrivelse og ikke mindst de seneste års kamp mod COVID-19 har

betydet et tilbageslag for de rutinemæssige børnevaccinationsprogrammer.

Millioner af børn i fattige og udsatte befolkninger er ikke blevet vaccineret, og på mange af vores projekter har vi oplevet en stigning i udbrud af blandt andet mæslinger og difteri.

Vores katastrofehold hjalp de tusindvis af mennesker i det nordlige Syrien, der blev ramt af jordskælvne. Vi gav førstehjælp til sårede, donerede medicinsk nødhjælp og støttede den lokale indsats på hospitalerne.
Foto: Omar Haj Kadour

Lægehjælp på stedet: **Jordskælv**

Natten til den 6. februar 2023 ramte to voldsomme jordskælv det sydøstlige Tyrkiet og det nordvestlige Syrien. Jordskælvne målte 7,8 og 7,6 på richterskalaen og har kostet over 59.000 mennesker livet.

I Tyrkiet uddelte vi mad, drikkevand og nødhjælp sammen med lokale samarbejdspartnere.

I Syrien ankom hundredvis af sårede til vores hospitaler i Idlib-provinsen allerede efter det første skælv. Vi har støttet 36 hospitaler, behandlet tilskadekomne, udført traumekirurgi, uddelt vintertelte og nødhjælpspakker og har doneret 35 ton medicin og udstyr. Vi hjælper fortsat efter skælvne i Syrien og støtter genopbygningen af de lokale sundhedsfaciliteter.

Psykologisk førstehjælp i Marokko

Fredag den 8. september ramte et jordskælv med en styrke på 6,8 Atlasbjergene i Marokko. Vi sendte fem hold ind for at vurdere behovet i 30 af de berørte områder. De marokkanske myndigheder havde reageret hurtigt og omfattende på katastrofen. Derfor satte vi først og fremmest ind med psykologisk støtte til de berørte mennesker og lokale frivillige og gav træning i psykologisk førstehjælp. Ifølge WHO påvirkede jordskælv over 300.000 mennesker.

Behandling af sårede i Afghanistan

Der var mange kvinder og børn blandt de sårede, da et jordskælv på 6,3 ramte det vestlige Afghanistan lørdag den 7. oktober. Flere efterskælv fulgte.

Vores hold i Afghanistan var allerede på regionshospitalet i Herat, hvor vi normalt arbejder på blandt andet børneafdelingen. Efter skælvne donerede vi medicinsk udstyr til hospitalet og rejste 10 telte på hospitalets område for at gøre plads til de sårede. Over 800 sårede er blevet behandlet på hospitalet i Herat efter skælvne.

Lægehjælp under angreb

”Den, der bliver til slutningen, vil fortælle historien. Vi gjorde, hvad vi kunne. Husk os.” Vores læge Mahmoud skrev ordene på en tavle på Al-Awda Hospital i Gaza, hvor han arbejdede. Få uger senere mistede han livet i et angreb på hospitalet den 21. november.

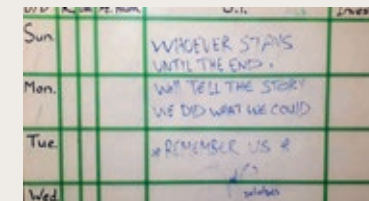
Angreb på sundhedsfaciliteter har påvirket vores arbejde flere steder i verden i 2023.

I Haitis hovedstad, Port-au-Prince, har vold og væbnet indtrængen på hospitaler flere gange ført til, at vi har måttet stoppe vores aktiviteter eller sætte dem på pause.

I det borgerkrigsramte Sudan har vores patienter og personale gentagne gange oplevet væbnede angreb, hvor klinikker og hospitaler blev plyndret for medicin og forsyninger, som befolkningen ellers har så hårdt brug for.

I Ukraine blev to hospitaler, hvor vi arbejdede, ramt inden for en uge i november måned, så vi var nødsaget til at indstille vores aktiviteter på de to hospitaler.

”Et hospital skal være et sted, hvor liv reddes – ikke hvor liv tages,” sagde Vincenzo Porpiglia, vores projektansvarlige i Ukraine.

Tavlen blev normalt brugt til at planlægge operationer på Al Awda Hospitals afdeling for rekonstruktiv plastikkirurgi i Gaza. Da billedet herover blev taget i oktober, var planlægning umuliggjort af det høje antal akutte patienter.

Angrebet på hospitalet den 21. november dræbte to af vores læger samt en tredje læge ansat på hospitalet.

Fotos: Læger uden Grænser

GAZA

Den 7. oktober begik Hamas et brutalt angreb på Israel, og som mod-svar indledte Israel et massivt og ødelæggende angreb på Gaza, der har efterladt hospitaler i ruiner og civile uden elektricitet, mad, vand og livsvigtig medicin.

Ifølge det palæstinske sundhedsministerium er over 25.000 mennesker blevet dræbt og over 50.000 såret (Tal fra januar 2024).

Sådan hjælper vi

Vores teams har arbejdet på Gazas hospitaler og klinikker under hele konflikten og ydet kirurgisk behandling, brandsårsbehandling og psykolog-hjælp til børn og voksne. Siden oktober har vi sendt mere end 100 ton medicinske forsyninger ind i området.

Vi har arbejdet i Gaza siden 1989.

SUDAN

Den 15. april brød voldsomme kampe ud i Sudans hovedstad, Khartoum. Kampene gjorde det livsfarligt for befolkningen at tage til de få sundhedsfaciliteter, som ikke var blevet ødelagt.

Borgerkrigen har drevet millioner på flugt fra deres hjem. De lever i overfyldte lejre, hvor mangel på medicin og rent vand skaber grobund for fatale sygdomsudbrud.

Sådan hjælper vi

Vores hold arbejder i 9 stater i Sudan, hvor vi blandt andet yder akut behandling og kirurgi, sundhedshjælp til mødre og spædbørn, driver mobile klinikker for fordrevne og donerer medicin og udstyr til landets sundhedsfaciliteter.

Vi hjælper desuden i flygtningelejre i nabolandene Sydsudan, Den Centralafrikanske Republik og Tchad.

UKRAINE

Krigen i Ukraine fortsatte ind i 2023 – det samme gjorde vores indsats i landet.

I vores mobile klinikker har vi givet over 61.000 primære sundheds-konsultationer og over 12.000 mentale sundhedskonsultationer (Tal frem til 29. november 2023).

Vi har trænet sundheds-personale og doneret medicin og udstyr til hospitaler og andre sundhedsfaciliteter.

Vi har støttet akut- og intensivafdelinger og bistået med kirurgi på hospitaler nær frontlinjerne i Donetsk- og Kherson-regionerne. På akutafdelingerne har vi haft i alt 3.078 skadestueindlæggelser (Tal frem til 31. oktober 2023).

Vi har evakueret patienter med ambulancer og vores eget hospitalstog.

Vi har givet fysioterapi, post-kirurgisk pleje og psykologisk støtte til krigssårede og tilskadekomne patienter.

Ændringer om aktuelle indsatser kan forekomme efter redaktionens afslutning.

Sundhed på dagsordenen til klimatopmødet

Sundhed var for første gang en del af klimatopmødets officielle program, da COP28 blev afholdt i Dubai i De Forenede Arabiske Emirater i november og december 2023.

Vi var med på topmødet og fortalte blandt andet om, hvordan klimaforandringerne meget konkret påvirker vores patienters liv og sundhed. Vi ser f.eks. dengue og malaria nye steder og en stigning i underernæring.

“Siden COP27 har vi reageret på omfattende oversvømmelser i Sydsudan og Kenya, på alvorlige cykloner i Myanmar og Madagaskar og på ubarmhjertig varme og tørke, der har drevet millioner på kanten af sult på Afrikas Horn,” sagde vores internationale præsident, Christos Christou, foran forsamlingen til COP28.

“Hvor mange flere år vil der gå, hvor mange

COP’er skal vi have, hvor mange liv skal berøres – eller mistes – inden vi skrider til konkrete handlinger og gør noget?”

KLIMAFORANDRINGER TRUER MILLIARDER AF MENNESKER

Ifølge Verdenssundhedsorganisationen WHO er klimaforandringer blandt de største trusler mod menneskers sundhed.

3,6 milliarder mennesker lever i områder, der er stærkt udsatte for klimaforandringer.

Kilde: WHO

38-årige Mulikat fra Nigeria har overlevet noma. Hun er blevet opereret flere gange på Sokoto Noma Hospital, som vi støtter. Foto: Fabrice Caterini/Inediz

Øget opmærksomhed til sygdommen noma

2023 blev året, hvor den livstruende infektionssygdom noma kom med på WHO's liste over oversete tropiske sygdomme.

Sygdommen, der fortærer ansigtets væv og knogler, rammer oftest mennesker i lavindkomstområder i Asien og Afrika og dræber 9 ud af 10, hvis de ikke får behandling i tide. Flere ressourcer til hurtig diagnose og behandling er derfor afgørende for at bekæmpe noma.

“Vi har arbejdet for, at WHO skulle inkludere noma på listen over oversete tropiske sygdomme, fordi øget opmærksomhed kan give flere ressourcer til at bekæmpe den,” siger Vibeke Brix Christensen, der er læge og medicinsk rådgiver for Læger uden Grænser.

FAKTA OM NOMA

Noma er en ikke-smitsom betændelse i tandkødet, der let kan behandles med antibiotika, hvis det gøres i tide.

Uden behandling dør 9 ud af 10 af noma inden for få uger, og de overlevende efterlades med stigmatiserende og invaliderende skader, der gør det svært at spise, tale, se og trække vejret.

VI HJÆLPER PÅ SOKOTO NOMA HOSPITAL

Sokoto Noma Hospital i Nigeria er et af de få hospitaler i verden, der er dedikeret til at bekæmpe noma. Her hjælper vi patienter, som har overlevet sygdommen og har brug for rekonstruktiv kirurgi. Vi tilbyder desuden psykologhjælp til patienterne og arbejder med opspørgende opsporing af noma i sygdommens første stadier.

Imponerende engagement og bred opbakning

I 2023 har privatpersoner, virksomheder og fonde over en bred kam bidraget mere til vores arbejde, end vi havde budgetteret med.

Efter rekordåret 2022, hvor vi modtog exceptionel opbakning i forbindelse med krigen i Ukraine og helt ekstraordinært mange midler fra arvesager, havde vi budgetteret realistisk med noget lavere indtægter i 2023 – dog stadig med en sund vækst set over en længere årrække. Og endnu en gang har donorerne ønsket om at hjælpe overgået vores forventninger.

Store spontane donationer

Vi har modtaget flere store donationer fra privatpersoner end tidligere, hvor enkeltpersoner spontant har indbetalt meget høje beløb på vores konto.

Samtidig oplever vi, at mange har samlet ind til Læger uden Grænser i anledning af f.eks. fødselsdage og bryllupper, har organiseret koncerter og velgørhedsløb og solgt produkter til fordel for vores arbejde. Vi er meget taknemmelige for den generøsitet og det store engagement, som ligger bag hvert enkelt initiativ og donation.

Fleere faste støtter

I løbet af 2023 har vi haft stor tilgang af faste støtter, og næsten 40.000 danske-

re støtter os nu fast hver måned. Faste bidrag er yderst værdifulde for os, fordi det giver os den nødvendige fleksibilitet til at rykke hurtigt ud og omstille os til de mange akutte katastrofer, som har kendetegnet 2023. Samtidig er fast støtte helt uundværlig for de af vores indsatser, der foregår i skyggen af de medieaktuelle kriser, men hvor de humanitære behov også er enorme.

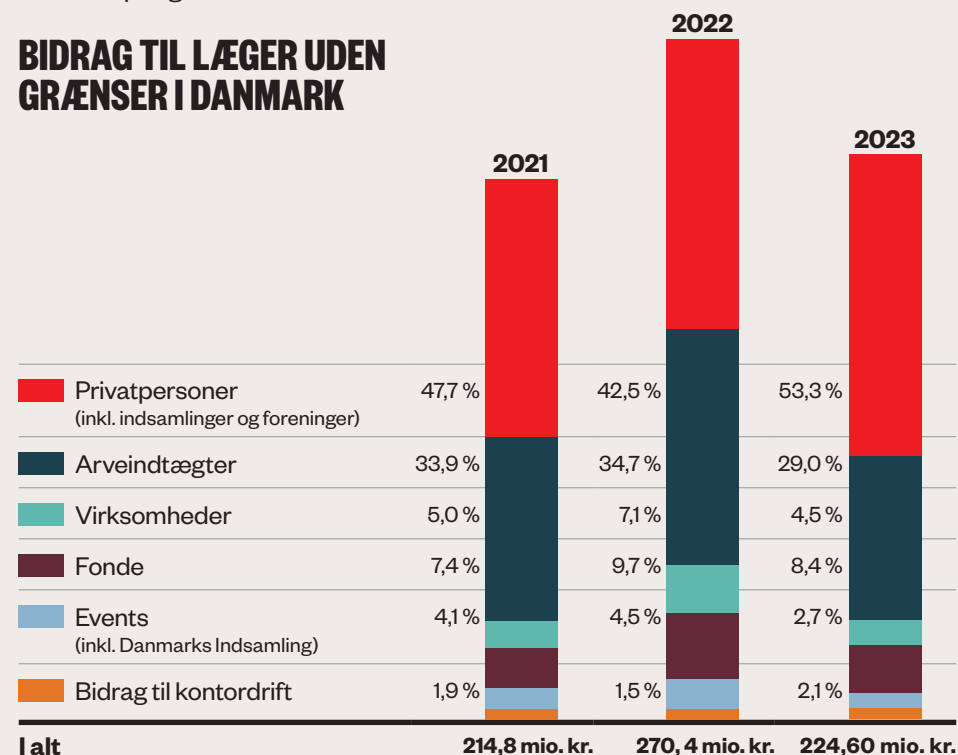
Blandt virksomheder og fonde ser vi ligeledes et øget fokus på længevarende støtte-aftaler og et ønske om også at bidrage til vores arbejde under oversete kriser. På patienternes vegne glæder vi os over denne udvikling, der er med til at sikre lægehjælp til de mennesker, der behøver det mest.

Arv er også fortsat en meget vigtig indtægtskilde for os, og vi er glade og taknemmelige for, at så mange vælger at vise os den tillid at betænke Læger uden Grænser i deres testamente. I 2023 modtog vi godt 65 mio. kroner fra testamentariske gaver.

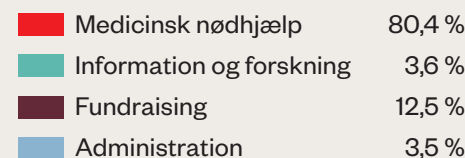
Samlet set har vi i 2023 modtaget 224.598.067 mio. kroner til vores medicinske nødhjælpsarbejde verden over, hvilket er den næsthøjeste årsindtægt nogensinde.

Her kom pengene fra

BIDRAG TIL LÆGER UDEN GRÆNSER I DANMARK

SÅDAN BLIVER PENGENE BRUGT

De viste resultater er foreløbige og udgør ikke de endelige, reviderede regnskabstal for 2023. Disse bliver offentliggjort på Læger uden Grænser's hjemmeside www.msf.dk senest 1. juli 2024. Der kan forekomme ændringer i tallene efter redaktionens afslutning.